

ПРАВА НА КАПІТАЛЬНЫ РАМОНТ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Як расказаў начальнік упраўлення жыллёвай гаспадаркі Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі Андрэй МАЦЮХОЎ, капітальны рамонт жыллёвага фонду ажыццяўляецца згодна з падпраграмай «Рамонт жылля» дзяржаўнай праграмы «Камфортнае жыллё і спрыяльнае асяроддзе 2021—2025», у адпаведнасці з якой неабходна штогод капітальна рамантаваць 3 % ад жыллёвага фонду, які эксплуатаецца.

— Трэба адзначыць, што летас дасягнуты самы высокі ўзровень рэалізацыі задачы: уведзена ў эксплуатацыю пасля капітальнага рамонту 3,4 мільёна кв. м, што склала 2,9 % ад жыллёвага фонду, — адзначыў прадстаўнік міністэрства.

Сёлета ў краіне плануецца ўвесці пасля капрамонту 3,6 мільёна кв. м жылля. Па выніках работы за студзень — май ужо ўведзена 428,1 тысяч кв. м, што складае 11,7 % ад гадавога задання. Вядуцца работы на аб'ектах капітальнага рамонту агульнай плошчай 2,2 мільёна кв. м. Па выніках работы ў першым паўгоддзі чакаецца ўвод у эксплуатацыю каля 1 мільёна кв. м.

Комплексны падыход

У сёлетнім плане капітальнага рамонту ў сталіцы 208 жылых дамоў (а гэта 1 мільён 80 кв. м). Як паведаміў першы намеснік генеральнага дырэктара — галоўны інжынер Мінскай гарадской жыллёвай гаспадаркі Вячаслаў БАТУРА, на сёння работы вядуцца амаль на ўсіх аб'ектах. У ролі падрадчыкаў у адпаведнасці з дзейным заканадаўствам летас сёлета выступаюць дзяржаўныя арганізацыі. Ужо ўведзена пасля капітальнага рамонту 98 тысяч кв. м. За першае паўгоддзе плануецца здаць 257,4 тысячы кв. м, і гэта будзе зроблена, бо па шэрагу аб'ектаў завершаны будаўнічымантажныя работы, і яны знаходзяцца ў стадыі здачы.

— З мінулага года мы выкарыстоўваем комплексны падыход у правядзенні капітальнага рамонту — адначасова кварталаў ці забудовы жылых дамоў. На капітальны рамонт ставіцца некалькі блізка размешчаных дамоў, што дазваляе скараціць скаргі

ад насельніцтва і транспартныя расходы, а таксама комплексна добраўпарадкаваць дваровую тэрыторыю пасля заканчэння рамонтных работ. На сёння ў Мінску пад комплексны падыход трапляе каля 700 тысяч кв. м, гэта каля 150 жылых дамоў, — расказаў Вячаслаў Батура, падкрэсліўшы, што падставай для пастаноўкі дома на капітальны рамонт з'яўляецца яго тэхнічны стан.

Сёлета ў сталіцы рамантуецца шэраг дамоў, якія маюць гісторыка-культурную каштоўнасць, большасць з іх размешчана на праспекце Незалежнасці, а таксама на вуліцы Камуністычнай. Тут шмат сваіх нюансаў.

— Калі летас быў адзін аб'ект гісторыка-культурнай каштоўнасці, то сёлета іх — 10. Яны знаходзяцца на кантролі ў Міністэрстве культуры. Работы даражэйшыя, бо там прымяняюцца рэстаўрацыйныя расцэнкі, спецыяльныя матэрыялы, якія могуць выкарыстоўвацца на такіх жылых дамах. Да падаражання вядуць работы па фасадах, балконах, часткова — па даху. У прыватнасці, работы на фасадзе ў параўнанні са звычайным домам даражэйшыя ў 2-2,5 раза, — патлумачыў Вячаслаў Батура.

Прэтэнзіі да жыльцоў і ад жыльцоў

Нярэдка абцяжарваюць і падаўжаюць выкананне работ самі жыльцы, у прыватнасці, тым, што адмаўляюцца даць доступ у кватэры.

— Шмат пытанняў па доступе, калі жыльцы зрабілі рамонт, пазашывалі нішы, аднак пры капра-

монце камунікацыі трэба памяняць у адпаведнасці з праектам. Калі часткова работы не будуць выкананы, аб'ект не будзе ва ўстаноўленым парадку ўведзены ў эксплуатацыю. Прыходзіцца звяртацца ў суд па атрыманне доступу на выкананне работ па замене інжынерных камунікацый. Каб пазбегнуць такіх сітуацый, стараемся з грамадзянамі акрамя сходаў дадаткова кантактаваць і даваць тлумачэнні ў вайбер-чатах. Іх абавязаны згодна з дагаворам заводзіць падрадчыкі арганізацыі па кожным доме. Там жыльцы задаюць пытанні, адразу атрымліваюць адказ ад падрадчыка, ЖКГ, што скарачае непатрэбную папярковую перапіску, — адзначыў Вячаслаў Батура.

Аднак нярэдка прэтэнзіі і ад жыльцоў да выканаўцаў капітальнага рамонту. Яны датычацца і пераліку работ: тут жыльцам часта не падабаецца, што цяпер не мяняюць вокны ў кватэрах, не робяць рамонт пад'езда і г. д., як гэта было раней. Але трэба ўсведамляць, што спіс работ рэгламентаваны і з ім можна азнаёміцца загадзя. У ходзе капітальнага рамонту спецыялісты поўнасцю мяняюць дах, рамантуюць і афарбоўваюць фасад, у месцах агульнага карыстання ўсталёўваюць новыя вокны, электрашчыткі з заменай аўтаматаў, святлодыёдныя святлільнікі, мяняюць электраправодку. У кватэрах выконваюць замену стаякоў халоднага і гарачага водазабеспячэння, водаадвядзення. Гэтак жа прэтэнзіі часта ўзнікаюць і да якасці саміх работ.

— Нашымі спецыялістамі выяўляецца да 10 тысяч дэфектаў

за год на аб'ектах капітальнага рамонту. Лічба здаецца вялікай, але насамрэч улічваецца кожная трэшчына, адслаенне, няроўнасць. Што датычыцца структуры дэфектаў, то большая частка звязана з арганізацыйнай будаўнічай і рамонтных работ. Падрадчык павінен арганізаваць кантроль якасці, і большасць недахопаў звязана якраз з парушэннем вытворчага кантролю якасці. Гэта або недастатковая колькасць вымяральных інструментаў, або ўвогуле адсутнасць кантролю з запісам у адпаведных журналах. З відаў работ большая частка дэфектаў — запыненне аконных і дзвярных праёмаў і ажыццяўленне аўтарскага і тэхнічнага нагляду, — расказаў намеснік начальніка інспекцыі Дэпартаменту кантролю якасці і нагляду за будаўніцтвам па г. Мінску Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі Павел ДРАЗДОЎ.

Чаму тэрміны зацягваюцца?

Інспекцыя кантралюе і аб'екты звышнорматывага будаўніцтва — тэа, на якіх капітальны рамонт задатка зацягнуўся.

— Бываюць месяцы, калі такіх аб'ектаў 10 %. Аднак удзельнікі будаўніцтва, заказчыкі, падрадчыкі прымаюць меры, і працэнт зніжаецца. Напрыклад, на пачатак мая было 38 аб'ектаў звышнорматывага будаўніцтва, на канец мая іх 35, на сёння — 30, — прыводзіць лічбы Павел Драздоў.

Аднак ёсць аб'екты, рамонт на якіх вядзецца непрыстойна доўга — з 2019—2020 гадоў. Іх у Мінску пяць. Як правіла, гэта дамы з доўгай, цяжкай гісторыяй будаўніцтва, у большасці выпадкаў на іх працавалі некампетэнтныя падрадчыкі, дзесьці патрабавалася карэкціроўка праектнай дакументацыі.

— На аб'ектах, дзе капітальны рамонт пачынаўся ў 2019—2020 гадах, як правіла, зніклі ці абанкруціліся падрадчыкі арганізацыі, пры гэтым недавыканалі работы. Даводзілася карэкціраваць праектную дакументацыю, шукаць іншыя падрадчыкі арганізацыі, кампенсавать грошы, якія былі патрачаны. Былі і судовыя разборы. Стаіць задача да 1 ліпеня рэабраца са старымі аб'ектамі і ўвесці іх у

эксплуатацыю. У пяці дамах дабраляюцца работы, якія былі не завершаны нядобрасумленным падрадчыкам, — патлумачыў Вячаслаў Батура.

Ёсць і аб'ектыўныя прычыны, па якіх капітальны рамонт можа зацягнуцца.

— Агульная праблема — не зусім якаснае перапраектнае абследаванне. Дом абследае праектная ці спецыялізаваная арганізацыя, вызначае дэфекты, закладае іх у праект. І часта падчас вытворчасці работ пры ўскрыцці канструкцый аказваецца, што стан дома крыху не такі ці зусім не такі. Адпаведна неабходна дадатковае абследаванне, карэкціроўка праекта, як правіла, з праходжаннем экспертызы і перазацвярдэннем праекта. І гэта расцягвае тэрміны прыёмкі. Частка пытанняў са «звышнорматывага» звязана з гэтым, — дадаў Павел Драздоў, адзначыўшы, што ёсць і станоўчыя прыклады. Сярод іх — самы вялікі дом у сталіцы па адрасе Адзінцова 36, корпус 1, які мае 25 пад'ездаў. Ён быў здадзены ў межах норматывага тэрміну, бо там было добрае праектнае абследаванне і адпаведна арганізавана выкананне работ.

Шмат пытанняў узнікае ў жыхароў дамоў таварыстваў уласнікаў. Згодна са змяненнямі ў заканадаўстве, з гэтага года сродкі на капрамонт яны абавязаны пералічваць на спецыяльныя рахункі. Як жа іх будуць уключаць у праграмы капітальнага рамонту?

— Дамы таварыства ўласнікаў нічым не адрозніваюцца ад іншых жылых дамоў. Крытэрыем пастаноўкі такіх дамоў, якія знаходзяцца на самаабслугоўванні, як і астатніх жылых дамоў, з'яўляецца неабходнасць іх тэхнічны стан. Калі будынак мае патрэбу, ён будзе ўключаны ў перспектыву праграму капітальнага рамонту. Гэтыя функцыі ўскладзены на мясцовыя распарадчыя органы. Напрыклад, у Фрунзенскім раёне пры распрацоўцы праекта на капітальны рамонт жылых дамоў былі ў кіраванні ЖКГ, але выбралі іншую форму ўласнасці — у пачатку года сталі таварыствамі ўласнікаў. Нягледзячы на гэта, яны пастаўлены на капітальны рамонт, — адзначыў Вячаслаў Батура.

Алена КРАВЕЦ.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦА

Ядзерныя дзяржавы працягваюць мадэрнізаваць свае арсеналы

Ядзерныя дзяржавы па меры пагаршэння геапалітычнага становішча ўсё больш развіваюць свае арсеналы. Пра гэта гаворыцца ў дакладзе Статгольмскага міжнароднага інстытута даследавання праблем міру (SIPRI), паведамляе ТАСС. «Дзевяць дзяржаў, якія валодаюць ядзернай зброяй, — ЗША, Расія, Вялікабрытанія, Францыя, КНР, Індыя, Пакістан, КНДР і Ізраіль — працягнулі мадэрнізацыю сваіх ядзерных арсеналаў, у 2023 годзе некаторыя з іх разгарнулі новыя ядзерныя ўзбраенні або сістэмы, якія здольныя несці ядзерны зарад», — адзначаецца ў тэксце. На студзень 2024 года ў свеце налічвалася прыкладна 12 121 боегалоўка, 9585 з якіх былі ў стане боегатоўнасці. Згодна з дакладам, 3904 з іх былі размешчаны на ракетах або самалётах, што на 60 працэнтаў перавышае ацэнкі за студзень папярэдняга года. Індыя, Пакістан і КНДР імкнуцца дасягнуць спосабу размяшчання некалькі боегалоўкаў на балістычных ракетах. Такія магчымасці ўжо маюць Вялікабрытанія, КНР, Расія, ЗША і Францыя.

Лідары ЕС не дасягнулі пагаднення аб перапрызначэнні Урсулы фон дэр Ляен кіраўніком Еўракамісіі

Кіраўнікі дзяржаў і ўрадаў Еўрапейскага саюза не дасягнулі пагаднення аб перапрызначэнні Урсулы фон дэр Ляен на пасаду старшыні Еўракамісіі (ЕК). Пра гэта паведаміў кіраўнік Еўрасавета Шарль Мішэль па выніках неформальнай сустрэчы лідараў 27 краін супольнасці, паведамляе ТАСС. Паводле яго слоў, пытанне аб прызначэнні кіраўнікоў Еўракамісіі, Еўрасавета і знешнепалітычнай службы ЕС будзе вырашана да канца гэтага месяца. Чакаецца, што пытанне прызначэння на пасады кіраўнікоў еўрапейскіх інстытутаў будзе ў цэнтры ўвагі саміту ЕС 27—28 чэрвеня ў Бруселі. Цяперашняя неформальная сустрэча лідараў краін Еўрапейскага саюза была прысвечана абмеркаванню стратэгічнага парадку дня аб'яднання на найбліжэйшыя пяць гадоў. Найбольш вострым на гэты момант з'яўляецца пытанне аб прызначэнні будучага кіраўніка Еўракамісіі. На пасаду жадае перабрацца фон

дэр Ляен, яе партыя перамагла на выбарах у Еўрапарламент. Пры гэтым некаторыя краіны ЕС прапануюць свае кандыдатуры.

Маск заявіў, што ў будучыні ў людзей замест тэлефонаў будуць мазгавыя імпланты

«А вы б устанавілі сабе ў мозг інтэрфейс Neuralink, які б дазволіў вам кіраваць сваім новым тэлефонам Х сілай думкі?» — пацікавіўся ў карыстальнікаў сацсеткі аўтар парадыйнага акаўнта Not Elon Musk. У сваю чаргу сам Маск пракаментываў пост, заявіўшы, што ў будучыні мабільныя дэвайсы зусім не спатрэбяцца. «У будучыні не будзе тэлефонаў, будзе толькі Neuralink», — адказаў ён у каментарыі. Аб гэтым паведамляе РІА «Новости». У студзені Маск паведаміў, што першы чалавек атрымаў імплант кампаніі Neuralink і адчувае сябе добра. Тады бізнесмен адзначыў, што першыя атрыманыя даныя аб рабоце прылады паказваюць шматобяцуючыя вынікі. У сакавіку першы пацыент з імплантам паказаў, як гуляе ў шахматы «сілай думкі». Тады ж Маск анансаваў мазгавы імплант кампаніі Neuralink, які задумваецца як прылада, што дазваляе бачыць сляпым людзям. Наступны праект называецца Blindsight.

